16 jaar, No. 63. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 25 Mei 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad . . ƒ 12.
Franco per post . » 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
benevens 35 cents zegel

Uithoofde van het invallend Pinksterfeest zal de Kourant van Dingsdag, niet verschijnen.

De heer VAN HALL en de tweede kamer.

De zittingen der tweede kamer zijn wederom aangevangen. Het is de eerste reis, sinds die ongelukkige wet tot stand kwam, welke de natie met angst vervuld, het vaderland in gevaar gebragt, en den heer VAN HALL heeft doen zegevieren.

Het is den minister van finantien niet genoeg geweest, gedurende de debatten over de groote wet, herhaalde malen te verklaren, dat hij wilde BEHOUDEN; hij heeft sinds getoond, dat hij wil terug gaan.

Naauwelijks was zijn onrustbarend ontwerp wet geworden, of de heer VAN HALL gaf zich definitievelijk de portefeuille van finantien, en, wat in heel Nederland verwondering baarde, het ministerie van justitie aan den heer DE JONGE VAN KAMPENS NIEUWLAND, den verdediger *quand même* van het ministerie VAN MAANEN. Wij weten niet of eene nieuwe regering eene meer impopulaire keuze doen konde.

Wij hebben alle achting voor het talent van den heer DE JONGE; zijne kennis en zijne welsprekendheid zijn zeer ongemeen. Daarenboven is de minister van justitie een man van beginselen, die zich zelven geene inconsequentien te verwijten heeft. Maar hij is de man van de beginselen der oude regering, wiens onvermoeide en talentvolle verdediger hij altijd geweest is, tot dat de provinciale staten van Zuid-Holland hem zijn mandaat ontnamen.

Hoe kan men zulk een man tot minister benoemen? Was het niet, omdat de heer VAN HALL de nieuwe regering wilde doen terug gaan tot de beginselen der oude? De heer DE JONGE is een man van te veel karakter, dan dat hij zijne beginselen zal hebben opgeofferd aan den heer VAN HALL, die geene beginselen heeft. Deze is dan terug gegaan tot genen; en de benoeming van den minister van justitie zou het klaarblijkelijkst bewijs zijn, dat de nieuwe regering van den heer VAN HALL slechts eene voortzetting is der oude, indien deze zich niet gehaast had, zulks nog door daadzaken te staven.

Het onverhoopt slagen der leening had aan het werk van den 6 maart ten minste eene gunstige zijde gegeven. De 127 millioenen der leening vereenigd met de 80 millioenen, welke België ons moet afwerpen, hadden de kans voorbereid tot eene gunstige konversie, waarop de wet van den 6 maart gedoeld had.

De heer VAN HALL bezat zich niet van vreugde, en vond goed eene proefneming te doen van konversie op zijn eigen handje. Zij mislukte. Naauwelijks had hij gemerkt, dat zijne proefneming gevaar liep van niet te zullen slagen, of hij nam een besluit, waarin bepaald wordt dat 10 millioen zouden worden gebezigd tot aflossing van de 35 millioen *losrenten*. Dat besluit was een hefboom om de konversie te doen slagen. Maar vooreerst kwam dit besluit te laat, het krediet was geschokt, en herstelde zich niet genoegzaam, om de proefneming des ministers gunstig te doen uitvallen. Maar en vooral ten tweede het besluit was onwettig. De wet van den 6 Maart wil in art. 84 uitdrukkelijk, dat het bezigen der gelden *bij wet* zal moeten geschieden.

Zal dan de kamer eindelijk gaan toonen dat zij zich zelve eerbiedigt, met anderen te noodzaken, dat men haar eerbiedigt. Zal men den Heer VAN HALL oproepen tot verantwoording van dat onbegrijpelijk besluit? Zal men hem afvragen, met welk regt hij bij besluit beschikt over millioenen, waarover hij minister niet meer te beschikken heeft, dan eenig ander partikulier in Nederland? Het zal nu moeten gaan blijken, of de kamer voornemens is andermaal onwettige handelingen met den mantel van [illegible] te bedekken, en of haren eerbied voor de wet zich bepaalt met te zuchten over een onwettig *fait accompli*?

Heeft de kamer geene andere zending? Is het niet haar pligt toe te zien, dat een minister de wet niet overschrijdt, en niet gelden der natie, de millioenen schats, die zij met zoo veel kommer heeft bijeengebragt, willekeurig handelt, als waren zij een bijzonder eigendom. Men zegt dat de rekenkamer niet heeft willen treden in de handelingen van den heer VAN HALL. Wij hopen dat de kamer dit voorbeeld van onafhankelijkheid volgen zal, en dat het nu eindelijk eenmaal blijken moge, dat de ministeriele verantwoordelijkheid in Nederland niet altijd eene bloote fictie is.

DUITSCHLAND.

Bruno Bauer, die zich in Duitschland door zijne ijskoude ongeloovigheid een naam heeft gemaakt, werkt op dit oogenblik aan eene *Geschiedenis der Apostelen*, welke in denzelfden geest zal opgesteld zijn als zijn berucht werk, de *Geschiedenis van Jesus*. Niet te vreden het geschiedkundig bestaan van den Zaligmaker, geloochend te hebben, loochent hij ook het bestaan der eerste mannen, die de aan hen geopenbaarde godsdienst door de wereld verspreid hebben.

Zulk eene Godtergende wijsbegeerte moge ongelooflijk voorkomen aan hen die de heillooze oogmerken van sommige protestantsche schrijvers in Duitschland niet kennen; doch de zaak is ongelukkiger wijze maar al te waar. [*J. de B.*]

ENGELAND.

LONDEN, den 21 Mei. De brochure van den prins de Joinville *over den toestand van het Fransche zeewezen*, waarin wordt betoogd, dat bij het uitbreken van eenen oorlog met Engeland, het Frankrijk vooral aan de noodige oorlogs-stoomschepen zou ontbreken, om met goed gevolg den strijd vol te houden, heeft in Engeland diepen indruk gemaakt. Al de dagbladen houden zich daarmede bezig; over het algemeen wordt de handelwijs van den prins door hen afgekeurd. De *Times* zegt, te betreuren, dat een prins van zulk een eerbiedwekkend karakter zich eenigermate der dwaze oorlogspartij in zijn vaderland aansluit. Dit blad meent voorts, dat het geschrift de aandacht der Britsche regering allezins verdient; wordende daarbij op een gevaar gewezen, hetwelk werkelijk ten gevolge van het bouwen van stoom oorlogschepen, in de laatste jaren is opgerezen. Voortaan zou, met eene vroeger geheel onbekende snelheid en gemakkelijkheid, gedurende eenen duisteren winternacht eene legerafdeeling van 20000 of 30000 man uit de Fransche havens aan het kanaal naar de zuid-oostkust van Engeland kunnen worden overgebragt. Ook het gevaar van kaperstoomschepen is niet te verbloemen, terwijl nog daarenboven de aanwezigheid van stoomschepen in eene vloot den geheelen aard der zeeslagen zou kunnen veranderen. De *Times* meent intusschen, dat men in Frankrijk niet vergeten moet, dat de stoomschepen eene Engelsche uitvinding zijn.

— Verbazend is de vermeerdering in de verzending der brieven en dagbladen, sedert de vermindering van de porto's. De brieven bij het algemeen postkantoor in deze hoofdstad naar de vreemde landen en de kolonien bestemd, bedroegen in het afgeloopene jaar 8,683,040; en die voor binnen 's land 209,611,808. De verzendingen van geld zijn ook zeer toegenomen, beloopende wel 55-maal meer dan vroeger. De menigte der pakken dagbladen, met derzelver dalijksche bijvoegsels, is zoo groot, dat geene menschenhanden ze meer op de wagens kunnen hijschen, maar hiertoe werktuigen worden gebezigd.

PORTUGAL

De *Gazette de Madrid* deelt een telegraphisch berigt uit Oporto mede, inhoudende dat de bende opstandelingen door Santa Cruz aangevoerd, welke met den generaal Bonfim gemeene zaak had gemaakt, in de nabijheid van Castello de Monte door de troepen der koningin verslagen en uiteengedreven is.

FRANKRIJK

De kamer der gedeputeerden heeft in hare zitting van den 20 Mei, met diep leedwezen, den dood van een harer leden, den admiraal Lalande, vernomen. Frankrijk verliest in hem een van deszelfs verdienstelijkste zee-officieren.

In dezelfde zitting heeft de kamer, met de diskussien over het ontwerp van eenen spoorweg van Montpellier naar Nimes een begin gemaakt.

—Terwijl de ministerieele bladen over de brochure van den prins de Joinville een veelbeteekend stilzwijgen in acht nemen houden, de oppositie-bladen zich daarmede uitsluitend bezig. De *Constitutionnel* eindigt een uitgebreid artikel, waarin die brochure hemelhoog geprezen wordt, met de volgende woorden: «Mogt de waarschuwing van den prins de Joinville door geheel Frankrijk gehoord en begrepen worden! Wat er ook gebeure, de ware vrienden des lands zullen steeds den prins innig dankbaar wezen, voor den moed met welken hij harde, doch nuttige waarheden gezegd heeft. Wij hopen dat onze marine er voordeel mede zal doen. Maar, wanneer men ziet wat er omgaat, en hoe de zaken bestuurd worden, ware het voor de algemeene welvaart te wenschen, dat ieder ministerieel departement zijn prins de Joinville had.»

— De Londensche *Times* verzekert dat de reis van Lodewijk Philips naar Engeland tot september is verschoven, en dat de heer Guizot en de maarschalk Soult Z. M. alsdan zullen vergezellen.

— Zooals wij in ons vorig nummer zeiden, was de kommissie der Pairs-kamer, bij monde van den Heer de Broglie komen verklaren, dat zij de noodzakelijkheid niet inzag om art. 24 van haar ontwerp op het onderwijs te veranderen, en dat zij dus bij hare oorspronkelijke redaktie van dat artikel volhardde. Een nieuw geschil ontstond alstoen over de vraag, of de uitspraak der straffen, voor onderwijzers welke aan hun pligt te kort doen, door de gewone regtbanken, zooals de kommissie dit wilde, dan wel door den universiteits- of akademie-raad, zooals de heeren Villemain en Cousin dit verlangden, zoude geschieden. Na drie uren beraadslagens, en nadat de kamer zich met een minder [illegible] amendement van den heer de Montalivet had vereenigd, heeft zij die kwestie in den geest der kommissie beslist.

— De zitting van de kamer der Pairs van den 20 leverde het schouwspel op, van eenen kleinen inwendigen oorlog in het vijandelijk kamp. Er zijn universiteits-mannen die de heeren Villemain c. s. nog verre in onverdraagzaamheid achter zich laten. Van dit getal zijn de heeren Franck-Carré, Bourdeau en Bonnet. Deze heeren stelden een amendement voor waarvan, zooals de heeren Villemain en de Broglie, dit aanmerkten, het doel was om de bedreiging van vervolgingen eeuwigdurend te doen drukken op alle instellingen van openbaar onderwijs welke niet in den geest der universiteit vallen. Zij verlangden dat er eene vervolging zou kunnen worden ingesteld tegen [illegible] van eene inrigting van middelbaar onderwijs [illegible] strijdig met de openbare zeden of met de *wetten van het koningrijk*, mogt bevonden worden. De heeren Villemain en de Broglie [illegible] zich met zulk eene bepaling niet te kunnen vereenigen. Desniettegenstaande vond het amendement, dank hebbe deszelfs warme verdediging door de heeren Cousin en de Bussieres, nog al bijval. Het werd op [illegible] handen der kommissie gesteld, welke in de volgende zitting eene veel gewijzigde redaktie [illegible] van hetzelve door de meerderheid der kamer zag goedkeuren.

— Mgr. de bisschop van Ajaccio, die zich thans te Parijs bevindt, heeft aan de leden van de kamer der Pairs een' brief medegedeeld, welke hij aan den hertog de Broglie ter [illegible] zijn ontwerp van wet op het middelbaar onderwijs geschreven heeft.

NEDERLAND

'S BOSCH, den 23 Mei. Blijkens officieele opgaaf bedraagt het getal der bij het ongeluk op den Belgischen spoorweg omgekomen personen, *drie* zijnde twee vrouwen uit Antwerpen, mej. Bellière, en Vrecken en een bakker uit Hoboken, Daelewijck genaamd.

Ten aanzien der ernstig gewonden, wier getal *negen* bedraagt, heeft men veel hoop op herstel.

— Ingevolge de authentieke verklaring van den direkteur der spoorwegen, die door den minister van binnenlandsche zaken, met het onderzoek naar de oorzaken der ramp is belast geweest, is het thans uitgemaakt, dat dezelve door het breken der as van een der goederen-wagens, ontstaan is.

— Men heeft de opmerking gemaakt dat de maand Mei noodlottig voor de spoorwegen is:

8 Mei 1842. Ramp van den spoorweg van Parijs naar Versailles (linker oever.)

5 Mei 1843. Ramp van den spoorweg van Leuven naar Luyk. (Landen.)

18 Mei 1844. Ramp van den spoorweg van Mechelen naar Antwerpen. (Vieux-Dieu.)

De maand Mei 1842 welke het [illegible] ongeluk en de meeste slagtoffers geteld heeft, was tevens gekenmerkt door den brand van den Toren van Londen, en de ontzettende ramp van Hamburg.

— GOES, den 18 mei. Heden had in de naburige gemeente Nisse de eerste wedstrijd in het *ploegen* plaats, welke door de 7 afdeeling der maatschappij ter bevordering van den landbouw en veeteelt in deze provincie was uitgeschreven. Tien gegadigden hadden zich daartoe aangemeld, en waren ieder met hunne paarden en werktuigen reeds vroegtijdig ter bestemder plaatse; terwijl eene talrijke schare toeschouwers, waaronder vele leden der afdeeling, zich mede derwaarts hadden begeven, en daardoor van hunne belangstelling deden blijken. Als beoordeelaars waren door de afdeeling benoemd drie landbouwers (Cornelis Goud, uit de gemeente Heedekenskerke, Jacob Verburg, van 's Heer Arendskerke, en Jacob Traas van Baarland), bekend door hunne kunde in het vak en aan welke het verdere beleid der werkzaamheden in dezen was toevertrouwd. Op een gegeven teeken ving de arbeid aan, bestaande in het ploegen van 100 roeden (1300 ellen) ter diepte van 6 duim, voor ieder der mededingers naauwkeurig afgemeten, en welke bij onderlinge loting waren toegewezen. [illegible] anderhalf uur tijds was de taak tot genoegen van [illegible] volbragt, en zij [illegible] ploeger getoond had [illegible] te wezen. [illegible] zich naar het gemeentehuis te Nisse, waar aan de ploegers in eene afzonderlijke kamer eenige ververschingen werden aangeboden, terwijl de beoordeelaars [illegible] met alle mogelijke onpartijdigheid, kunde en beleid, onderling bepaalden aan wien de uitgeloofde prijzen behoorden te worden toegewezen. Dit oordeel, dat later de gemeene goedkeuring wegdroeg, werd vervolgens, in tegenwoordigheid der aanwezige leden, aan de verzamelde ploegers met eene gepaste toespraak bekend gemaakt, en vervolgens de premien uitgereikt te weten:

De 1ste van *f* 20, aan C. Vleugel, van Wilhelminadorp;

De 2de van *f* 12, aan J. Zuidweg, van Nisse;

De 3de van *f* 8, aan C. Minnaar, van Borselen.

Het voorstel om in plaats van geld een present in zilver van gelijke waarde te ontvangen, is hierop door C. Vleugel aangenomen, [illegible] tabaksdoos, met toepasselijk bijschrift, zal worden ter hand gesteld.

Moge door deze eerste openbare handeling der afdeeling een nuttige en gewenschte naijver bij [illegible] worden opgewekt. Mogen [illegible] pogingen vruchtbaar [illegible] zijn, het [illegible] vruchten kan dragen!"

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

'S GRAVENHAGE, *Zitting van Dingsdag* 21 *Mei.*

In deze zitting is ingekomen een koninklijk besluit, waarbij de voorzitter der kamer gemagtigd wordt tot het afnemen van den eed aan de nieuw gekozen leden der kamer, de heeren Thorbecke en van Sasse van Ysselt.

De voorzitter benoemt eene kommissie om de geloofsbrieven dier heeren te onderzoeken. Dezelve bestaat uit de heeren Gouverneur, van Rappard, Boreel van Hoogelanden, van Rijckevorsel en Star Busman.

Deze brengt, na hare werkzaamheden volbragt te hebben, bij monde der heeren Gouverneur en van Rappard, rapport uit, blijkende uit hetzelve dat de geloofsbrieven in orde zijn bevonden.

De Heeren Thorbecke en van Sasse van Ysselt dien ten gevolge binnen geleid zijnde, leggen de gevorderde eeden in handen van den voorzitter af en nemen zitting.

Zijn ontvangen twee koninklijke besluiten, inhoudende dat de Heer Mr. F. A. van Hall benoemd is tot minister van financien, en Jh. Mr. W. de Jonge van Kampens Nieuwland tijdelijk belast wordt met de waarneming der funktien van Minister van Justitie. — Aangenomen voor kennisgeving.

Zijn ingekomen drie koninklijke boodschappen, vergezeld van een gelijk getal ontwerpen van wet en memorien van toelichting.

Het *eerste* ontwerp strekt tot *opheffing van het fonds voor de droogmaking van den Zuidplas.*

Het *tweede* ontwerp is betrekkelijk de *kosten voor de afloozing der Vlaamsche wateren.*

Het *derde* strekt tot *nadere vaststelling van het zegelregt voor de certifikaten der werkelijke schuld.*

Deze stukken zullen worden gedrukt en naar de afdeelingen verzonden.

Zijn ontvangen twee missives van Z. Exc. den minister van financien. De eene bevat mededeeling van den goeden uitslag der leening en vrijwillige bijdrage; de andere bevat afschriften van de kontrakten, gesloten tusschen het rijk en de hooge erfgenamen van wijlen Z. M. koning Willem Frederik, in verband met de aanbiedingen door wijlen Z. M. gedaan.

Is ingekomen eene missive van den hoogen raad der Nederlanden, ten geleide eener aanbevelingslijst van zes kandidaten, tot aanvulling der vakature bij denzelven raad, ontstaan door het overlijden van den heer F. Beelaerts van Blokland.

Er wordt overgegaan tot het trekken der afdeelingen over de maand april. Tot voorzitters en ondervoorzitters derzelve worden gekozen de heeren:

1ste afd. Luzac en de Man; 2de van Rappard en van Panhuys; 3de van Riemsdijk en Backer; 4de Bruce en Gevers; 5de Verwey-Mejan en van Ysselt.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de zitting tot nadere bijeenroeping verdaagd.

Mengelwerk.

Uitwatering.

Teneinde den noodlottigen toestand der middelen van waterloozing te doen beseffen, is eene korte beschrijving der lijdende landstreken noodzakelijk.

Van af *Grave* tot nabij 's *Bosch*, is de Maasstroom door bekwame dijken van de binnenpolders [illegible]

De polders zijn lager van grondslag dan de landen buitendijks gelegen, die door opslibbing verhoogd zijn; zij stuiten zuidwaards tegen hooge zandgronden en bestaan voor het grootste gedeelte uit goede en zware kleiaarde, hunne gezamelijke uitgestrektheid wordt op *twintig duizend* bunders geraamd.

Op weinige uitzonderingen na, zijn die polders des winters aan overstrooming onderworpen. Alsdan stoot het Maaswater nabij *Cuyk* ingestroomd, en de *Beersche Maas* genaamd, langs *Grave* op die landen en ontlast zich over de lagere dijken van *Crevecoeur* naar *Orthen*, strekkende.

Behalve dat Maas- en hun regenwater, ontvangen die polders, het water, dat door eenen twaalf uren langen Maasdijk inwelt, dat van eenige aangrenzende dorpen, en eene massa peelwater, hun door de rivier de Raam toegevoerd.

Geene belemmeringen worden in den loop der *Beersche Maas* geduld, met uitzondering van eenige dwarsdijken die aan het groote winterwater weinig oponthoud aanbieden, doch den afloop van het lager door hen opgeschut water verhinderen.

Al die polders door de natuur tot eene kom gevormd, lijden aan eene hoogstgebrekkige uitwatering en nogtans bedraagt de helling van derzelver bodem van *Grave* tot *Crevecoeur* omstreeks vier ellen.

Welk is dan de oorzaak dier gebrekkige waterloozing?

Voor de bovenpolders, *Menschen arbeid.*

De lager liggende heeft zich door eenen dijk tegen het afkomend water willen beveiligen, dan een gelijke dijk benedenwaarts opgeworpen, verhindert den natuurlijken afloop van zijn eigen water.

Zoo plaagt de digting van het hamelspoel de bovenliggende polders. De Groenendijk teistert de benedenlanden van Ravenstein, om die van Megen te beveiligen.

Dan deze worden benedenwaards door de Meer en Teeffelsche kaden ingesloten; en een gelijk ongerief bewijst de Schutlakensche dam aan de boven denzelven gelegen landen; de Kepkes donkdijk moet den water afloop van den Geffenschen polder verhinderen, ten behoeve van den polder van der Eigen, die door den achterdijk het water van het Dagheraaal opstuwt, en des echter met dezen duizende bunders in een moeras ziet verzinken.

De eenheid door de natuur daargesteld is door menschen arbeid verbroken. Elk dier polders heeft zijne eigene, onvoldoende, op de Maas uitkomende, uitwatering. Waarom die dwarsdijken, den geesel der bovenliggende landen, niet eenparig opgeruimd, en het water zijnen natuurlijken afloop naar 's Bosch laten volgen? Dan waren de bovenliggende polders behouden, en voor de lagere polders is een redmiddel bekend, dat wij later zullen beschouwen.

PERSIE.

De Russische diplomatie en de protestantsche zendelingen vereenigen zich tegen de Katholijke missionarissen.

De Amerikaansche, methodistische, zendelingen hadden een proces opgeworpen tegen de Lazaristen (1) van Persie over de kerk van Ardiehen, welke den Katholijken toebehoort, en die zij uit hunne eigene penningen hebben opgebouwd. Ziehier den uitslag van dat proces. Het is een nieuw voorbeeld van onverdraagzaamheid, welke de methodisten overal aanwenden tegen de verspreiders van het Katholicismus, wiens apostolischen ijver zij vruchteloos trachten na te bootsen en te beugen. Van af de eilanden Otaiti tot aan Persie, Chaldea ziet men overal hun gelijkluidend en voorbedacht plan werken, om de mededingers in het prediken des Evangelies, met dewelken zij niet kunnen wedijveren (2) door verborgen vervolgingen af te schrikken en met verdriet te overladen. De vleijeringen der Amerikaansche drukpers, het bedrijven op de plaatselijke volksdriften, de vereeniging van alle andere, der kerk vijandige sekten, niets wordt verwaarloosd om zich de uitsluitende overheersching te verzekeren dier gewetens, welke hun outsnappen, wanneer nevens hun onvolmaakt en verbasterd christendom de Katholijke waarheid zuiver en vrij schittert. Het is alzoo dat de methodistische zendelingen in Persië onbeschaamd te werk gaan, waar zij niet wederhouden worden door de waakzaamheid van een Fransch agent, en zich vleijen de beschuldiging en den blaam der Europesche pers te kunnen ontgaan.

Sinds het jaar 1838 hebben zij aan de Lazaristen geene rust verleend, dan den al te korten tijd, toen de Fransche ambassade Persie bezocht. Daarna zijn zij voortgegaan met de ontwikkeling eener missie tegen te gaan, welker eerste uitwerksel ten gevolge had, dat hun werk onvruchtbaar werd. De hevigheid van hunnen tegenstand dagteekent vooral van het oogenblik, toen de populariteit onzer missionarissen onder de Nestorianen toenam ter oorzake der oprigting der twee kerken van Dagouwe en Ardiehen. Dewijl dit laatste dorp, toen het de waardigheid der Katholijke eeredienst in het nieuwe Godshuis leerde kennen, meer verwijdering vertoonden voor de godsdienst dier heeren, welke geene openbare eeredienst hebben; namen zij het geweldadig besluit van de kerk te sluiten. De Fransche missionarissen verzetteden zich daartegen, en de zaak werd achtervolgelijk voor de mahomedaansche regtbanken der provincie gebragt, die hen altijd hebben vrijgesproken. Toen hebben de Amerikanen eene laatste poging gewaagd, bij het hof van Téhéran, waarheen een hunner, de heer Stocking, vergezeld van de Nestoriaansche bisschoppen, die zij betalen, zich begaf in de hoop van vorige arresten te doen herroepen. Hij beroemde er zich op, dat hij in den heer van Medem, den Russischen afgezant, een ijverig voorstander zoude vinden, en de heer van Medem heeft ongetwijfeld nieuwe aanspraak verkregen op de dankbaarheid der Amerikaansche zendelingen. Hij haalde den eersten minister van Persië, Mirza Agassi, over, om de heeren Darnis en Cluzel, twee Katholijke missionarissen, op het verzoek van den heer Stocking en de Nestoriaansche bisschoppen te verjagen en te verbannen. En op welke wet heeft den heer van Medem gesteund, om aan zijne klaarblijke ongeregtigheid den schijn te geven der wettelijkheid? op den firman, die hij nu twee jaren geleden aan de goede trouw van denzelfden minister afperste, toen hij hem het godsdienstig proselytismus deed verbieden, onder voorwendsel van de rustverstoringen en de verschillen te voorkomen, welke bij de Amerikanen ontstonden door de bekeeringen tot het Katholicismus. Maar bij hem zat alleen het denkbeeld voor, om in Persië de goddelooze wet te vestigen, welke Rusland verdrukt, en welke aan iederen onderdaan verbiedt van godsdienst te veranderen, tenzij men het juk der officieele eeredienst gelieve aan te nemen. Het is hetzelfde beginsel, dat de Russische politiek onlangs in het charter van Griekenland heeft doen inlasschen, en dat het over acht jaren door bedrog in een policie-reglement door Turkye heeft weten in te voeren. Daardoor werkt het ten zijnen voordeele en gaat altijd verder en verder tot zijn doelwit, daar voor Rusland alles wat scheuring of ketterij aanduidt geschikt voorkomt tot de vermeerdatie der Oostersche kerk, welke zij tot elken prijs tegen over de eenheid der latijnsche of Roomsche kerk wil stellen. Men kan derhalve de aandacht der vrije regeringen van Europa niet te veel op die intrigues vestigen, welke eene geheime zamenzwering tegen hunnen invloed zijn. Zoolang de weldaad der godsdienstige vrijheid aan het Oosten zal ontbreken, zoolang ook zal het niet geheel kunnen worden onttrokken aan de boeijen van de Russische diplomatie, welke in het geheim werkt, om de christenen stemmen aan de Synode van Petersburg te verbinden. En daarom is het zoo jaloersch tegen de vereeniging van Frankrijk en Engeland, waarvan het eerste gewigtige doch niet voldoende resultaat is geweest, dat de doodstraf is afgeschaft voor de renegaten, die tot het christendom terugkeeren.

Engeland bemint het christendom gelijk Frankrijk, en het heeft er hetzelfde belang bij het te verspreiden. Hoe komt het dan dat middelerwijl zijn afgezant te Konstantinopel met den onzen werkzaam is, om de regten der christenen te verdedigen, die van Téheran handelingen goedkeurt of ten minste, duldt, die de geheiligste regten van het geweten schenden in den persoon van priesters die aan eene bevriende natie toebehooren? Dit baart des te meer verwondering, dewijl de zaakgelastigde de kolonel Sheil, Katholijk en Ier is? Waarom stroomt niet in zijne aderen een droppel van dat edelmoedige bloed, dat zijnen broeder den welsprekenden verdediger der Katholijke Ieren bezielt.

Wat den heer van Medem aangaat, het is begrijpelijk, dat hij de vriend en de beschermheer der Amerikaansche methodisten is, want hij is protestant en, naar men zegt, ijverig protestant. Maar hij moest toch weten, dat de makkers van dezelfde missionarissen, die hij in Persie verdedigt, tien jaren vroeger, door zijnen meester, uit Astrakan en uit de Amerikaansche stad van Choucha zijn verjaagd, als schuldig aan proselytismus. Maar wat voor de Russische politiek aan deze zijde van den Araxe dwaalleer is, wordt aan gene zijde waarheid, wanneer er eenig nadeel voor het Katholicismus uitvolgt, welke het overal en op alle mogelijke wijze vervolgt. Vervolgens zal de heer van Medem voor de regtbank van het gezond verstand rekening moeten afleggen van de tegenstrijdigheid dat men aan de protestantsche missionarissen het proselytismus veroorlooft, dat hem in de Katholijke geestelijken mishaagt.

Indien deze ingevolge genoemden firman de Nestorianen niet tot hunne geloofsbelijdenis mogen overhalen, waarom hebben genen dan dat voorregt? Zijn zij dat alleen verschuldigd aan de grillen van den heer van Medem? Het is hem niet genoeg geweest, dat hij zijne intrede in Persie kenmerkte door de verjaging van den heer Fornier prefekt der Lazaristen, hij wil bij zijn vertrek, dat men aanstaande noemt, nieuwe aanspraak verwerven op de gunst zijns meesters met twee nieuwe slagtoffers te maken?

Het zij zoo; wij bedanken de Amerikaansche missionarissen dat zij ons zulke bewijzen van vijandelijkheid geven. De Katholieke propaganda ontmoet hen op andere punten van het Oosten. Ofschoon zij hunne leer afkeurt, was zij er toch verre af dat zij personen verontruste, of hunne middelen van handelen verkortte. Zij hoopte dat nieuwe kampvechters die in het strijdperk waren opgetreden, haar loyaal zouden aanvallen. Maar neen, men heeft zich tot intrigues verlaagd, men is niet teruggedeinsd voor de vervolging. De Katholijke propaganda zal altijd op hare hoede zijn, en zij zal overal verkondigen, dat zij vijanden heeft, die alles tegen haar durven, zelfs met wapenen welke de eer en het geweten verbieden.

(*l'Univers.*)

(1) *De Lazaristen zijn leden eener geestelijke kongregatie, welke uit Frankrijk naar de buitenlandsche missiën gezonden worden.*

(2) *Het blijkt uit* de annalen tot voortplanting des geloofs, *dat de methodisten tegen over de Katholijke missionarissen niets vermogen. Men schreef uit de Sandwich eilanden, (Zie jaargang 1843, n° 49.) dat het getal der nieuwe bekeerden tot 8,000 was opgeklommen, ondanks al de vervolgingen, welke de methodisten hadden berokkend. Ja uit de getuigenis der protestantsche missionarissen bleek het, dat heel Sandwich weldra Katholijk zoude zijn, indien men der inboorlingen volkomene vrijheid liet. Van eene andere zijde schreef men uit de vallei van Ooroomiah, dat alle Nestorianen het Katholicismus zouden omhelzen, indien onze missionarissen vrij waren. Ook haasten zich de methodisten hen te doen verjagen.*

Advertentien.

Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen *ZOON*, vrouwe R. M. P. VAN DER VOORT, echtgenoot van

F. J. M. RIIS
Notaris.

's Bosch,
18 Mei 1844.

LEES HIER!

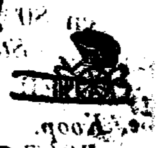

UIT DE HAND
T E K O O P,

Een nieuw KARRETJE op riemen en veeren, naar den laatsten smaak.
Eene TILBURY, zonder kap.
Een KARRETJE op veeren (zoo goed als nieuw), — en
Een extra schoone VIGILANTE.

Te bevragen bij den Zadelmaker *A. R. SMITS*, Pensmarkt, over het Stads-Koffijhuis, *'s Bosch*.

** Aan de Belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat de Verpachting der

Bank van Leening, te *Heusden*, bepaald op 27 Junij eerstkomende,

Geen voortgang zal hebben.

Namens Burgemeester en Wethouders der Stad Heusden.

De Stads-Secretaris,

J. A. GERLACH, Junior.

Publieke Boekverkooping ENZ.

Op *Woensdag* en *Donderdag*, ten vijf ure, zullen

NAYLER EN Co. van *Amsterdam*, veiling houden, in het *Oud Keizershof*, alhier, van

BOEKEN, PLAATWERKEN, LIEFHEBBERIJEN ENZ.

de Aandacht van het Publiek overwaardig.

Op **Dingsdag** (28 Mei) **te Zien.**

** De Ondergeteekende, ingeschreven als Lid in de reeds bloeijende **Maatschappij van Verzekering**, onder directie van de Heeren *KORFF* en *GöTZ*, acht zich verpligt in het belang van het geëerd publiek, kenbaar te maken, dat hem voor een dezer dagen gestorven RUND, door den Hoofd-Agent den Heer *C. STOFFELS*, in tegenwoordigheid van den Heer Agent *P. MANDERS* alhier, is uitbetaald geworden de som van *f* 57,—; tengevolge waarvan hij in gemoede vermeent, alle Veehouders tot mededeelneming in die vooral voor den boerenstand zóó heilzame MAATSCHAPPIJ, dringend te moeten aanbevelen, zoo wegens de *geringe Contributie*, als uithoofde van de *spoedige uitbetaling* van het geleden verlies, weswege de ondergeteekende dan ook alle reden heeft zijnen dank te betuigen.

Waalwijk 23 Mei 1844.

J. VAN DONGEN, Bouwman.

Verkooping van Rogge.

Op Woensdag den 29 Mei 1844, zal door het Kollegie van Regenten over de Godshuizen en den Algemeenen Armen te *'s Bosch*, in het Groot Zieken-Gasthuis aldaar, des namiddags ten VIJF URE, op de gewone Conditien worden verkocht, eene partij ROGGE, welke dagelijks voor, en na de middag, op de Zolders van het Oude Mannen en Vrouwenhuis kan bezigtigd worden.

F. J. M. RITS, Notaris, residerende te *'s Hertogenbosch*, zal, op Dingsdag den 28e. Mei 1844, des namiddags ten vier ure, ten huize der kinderen *VAN ERP* nabij de R. C. Kerk te *Geffen*, in het openbaar finaal verkoopen:

ONDER DE GEMEENTE *GEFFEN*.

1e. *Koop.* Een LANDBOUWERSHUIS met ACHTERHUIS, KERKHUIS, ERF, HOF en BOUWLAND, aan den Straatweg op den hoek der Papendijksche straat, Kadaster Sectie C. Nis. 702, 703 en 704 te zamen groot omtrent 70 Roeden,

Staande met de Slagen op . . . . *f* 825,00.

2e. *Koop.* Een perceel BOUWLAND aldaar naast den vorigen Koop, Kadaster Sectie C. No. 702, groot omtrent 60 Roeden;

Staande met de Slagen op . . . . *f* 140,00.

De voormelde twee koopen in Massa Staande met de Slagen op . . . *f* 585,00.

3e. *Koop.* Een perceel BOUWLAND aldaar, naast den vorigen Koop, Kadaster Sectie C. No. 705, groot 65 Roeden en 70 Ellen.

Staande met de Slagen op . . . . . *f* 165,00.

4e. *Koop.* Zeven perceelen BOUW- en GROESLAND, aan elkander gelegen aldaar, ter plaatse de Heikampen, Kadaster Sectie C. Nis. 794 tot 800, te zamen groot 1 Bunder, 17 Roeden en 80 Ellen.

Staande met de Slagen op . . . *f* 540,00.

ONDER DE GEMEENTE *ROSMALEN*.

5e. *Koop.* Een perceel BOUWLAND met SAKHOUT en HEIDE, aan elkander gelegen; aan den Kruisstraatschen Dijk, ter plaatse het Heeschenendsveld, Kadaster Sectie C. Nis. 254, 255, 256, 257 en 658, te zamen groot 4 Bunders, 98 Roeden en 34 Ellen.

Staande met de Slagen op . . . . *f* 300,00.

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van den Notaris RITS voornoemd.

** Krachtens Autorisatie verleend, door de Arrondissements-Regtbank te *'s Hertogenbosch*, zal, *ANTONIE BOSSERS*, Notaris te *Loonopzand*, voor zijne Principalen op Maandagen den 3 en 10e. Junij 1844, respectivelijk provisioneel en Finaal, in het openbaar verkoopen, ten huizen en herbergen, van de Wed. *JOSEPH CASTELIJNS*, en *GERRIT VAN DORTMOND*, op den *Kaatsheuvel*, gemeente *Loonopzand*, telkens des namiddags om 4 uren te beginnen, volgens plaatselijk gebruik, in het openbaar veilen en verkoopen:

1°. Twee schoone Boerenbedrijven, bestaande in: HUIZEN, SCHUREN, ERVEN TUINEN, BOUW- en WEILANDEN en SCHAARBOSSCHEN, alles staande en gelegen aan de Vaart onder *Loonopzand*.

Het eene verdeeld in 6 koopen, ter grootte van 3 Bunders, en

Het andere in 20 koopen te zamen groot 10 Bunders.

Alles onbegrepen de HEIDE GRONDEN, welke BOERENBEDRIJVEN bij de Finale Verkooping, eerst koopsgewijze, en daarna in massa, zullen worden afgehangen, en

2°. Op Dingsdagen den 4e. en 11e Junij 1844 respectivelijk Provisioneel en Finaal, des namiddags om 4 uren in de herberg van *JOHANNES VERHOEVEN*, op *Labbegat*, onder *Capelle*:

Een perceel best Hooiland, gelegen te *Capelle*, in den Polder van *Zuidewijn-Cappel*, over de oude straat in sectie D. No. 109, groot 1 Bunder 85 Roeden 50 Ellen.

ZEGT HET VOORT.

Voor het Rijk.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

OPENBARE

VERPACHTINGEN.

De ONTVANGER DER DOMEINEN, te *'s Hertogenbosch*, zal, als daartoe gemagtigd, ten overstaan van daartoe bevoegde Autoriteiten, op de natemelden plaatsen, dagen en uren

VERPACHTEN:

1°. Op *Vrijdag*, *den* 31 *Mei* 1844, des middags ten 12 ure, te *'s Hertogenbosch*, in het Stads-koffijhuis bewoond bij W. REGGERS.

ONDER *'SHERTOGENBOSCH*, *enz.*

De GRASGEWASSEN der Vestingwerken van *'sHertogenbosch* en daaronder gehoorende Forten *Isabella* en *St. Anthonie*, mitsgaders die van de Veldwerken onder *Hintham* en *Rosmalen*, verdeeld in 35 Perceelen en zulks voor het Saisoen van den jare 1844.

2°. Op *Maandag den* 3 *Junij* 1843, des namiddags ten 1 ure, ten huize en herberge van A. THIJSSEN, nabij de Kerk te *Beers*.

ONDER *GASSEL en BEERS*.

Ongeveer Dertig Bunders te veld staande KLAVER, op de gronden van het gewezen Groot Gasselsch Bosch, verdeeld in 28 Slagen, om éénmaal te maaijen en hooijen.

3°. *Op Dingsdag den 4 Junij* 1844, des voormiddags ten 10 ure, te *Grave*, ten huize van Mejuffrouw de Wed. C. SCHOONENBERG, in de Roskam.

ONDER *GRAVE*.

Het GRASGEWAS der Vestingwerken aan den Linker Maasoever der stad *Grave*, verdeeld in 12 perceelen, voor het saisoen van den jare 1844.

4°. *Op Woensdag den* 5 *Junij* 1844, des voormiddags ten 10 ure, aan de Sluis No. 2, te *Middelrode*.

ONDER *ERP enz.*

Het GRASGEWAS van de Lijdijken der *Zuid-Willemsvaart* van af 70 ellen boven Sluis no. 5, onder *Erp*, tot de Vereeniging der Vaart met de rivier de *Dieze*, binnen *'s Hertogenbosch* verdeeld in 47 perceelen, voor het saizoen van den jare 1844.

Nadere Inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van den Ontvanger der Domeinen, gevestigd in de *Peperstraat*.

De ONTVANGER voornoemd.

H. W. VAN GRASVELD.

's Hertogenbosch, den 17den Mei 1844.

De ONGELDEN moeten DADELIJK bij elk Perceel worden voldaan.

Twee Koper- en Blikslagersknechts,

van de R. K. Godsdienst, vast werk, worden gevraagd; zich zoo spoedig mogelijk in persoon of met Franco brieven, te adresseren bij N. KRONENBURG te *Culemborg*.

Aanbesteding.

Op Dingsdag den 28 Mei 1844, des voormiddags ten elf ure, zal ten huize van de Weduwe SNELLENS te *Borkel* publiek worden Aanbesteed:

HET BOUWEN EENER

KERK EN PASTORIJ,

voor de Roomsch-Katholijke Gemeente

te BORKEL en SCHAFT.

Het BESTEK en TEEKENING, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, liggen ter inzage bij den WelEerwaarden Heer Pastoor te Borkel.

N. B. Te *Borkel* is uit de hand te *KOOP* een ALTAAR, twee MISSALEN, KELK, REMONSTRANTIE en alle soorten van ORNAMENTEN tot eene Kerk behoorende.

ZILVEREN KERKWERKEN,

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat zijnen winkel steeds voorzien is van VENERABELS, CIBORIEN, KELKEN gewone en Brabandsche fatsoenen, WIEROOK-VATEN, WIJNAMPULLEN, met en zonder SCHENKBLADEN, SCHIETEN en KLAMMEN op Missalen, LIEVE VROUWE KROONEN, CHRISTUS-BEELDEN, met ZILVEREN en EBBEN HOUTEN KRUIZEN, enz. enz., en dat hij bij bestellingen van vragen van zeer kostbare stukken, in de gelegenheid is, die met den meesten spoed en naauwgezetheid uit te voeren, vermits die artikelen op deszelfs, ten zijnen huize gevestigde Fabriek worden vervaardigd.

NB. Hij belast zich mede met het herstellen en bijvergulden van oude hierboven genoemde voorwerpen en belooft eene prompte en civiele bediening.

W. HERMANS,

te Eindhoven.

Graanmarkt van 's Hertogenbosch

van Maandag, Dingsdag en Woensdag, den 20, 21 en 22 Mei 1844.

Rogge, niettegenstaande de vrij groote aanvoer is dezelve maandag en dingsdag wederom aan eenigzins verhoogde prijs opgeruimd, doch woensdag is daarvoor niet meer dan de hierna genoteerde prijzen kunnen bedongen worden.

Boekweit en Haver, vond tot staande prijzen goeden aftrek; de navolgende prijzen zijn besteed geworden, per Nederlandsch mud, als:

ROGGE.	*f* 5,15	à *f* 5,65.
BOEKWEIT.	- 4,85	- - 5,10.
HAVER. . (2de kwaliteit).	- 2,10	- - 2,20.

Presumtive waarde op wigt:

ROGGE	van 68, N. P. *f* 5,15,	van 71, N. P. *f* 5,55.
BOEKW.	» 66, » » - 4,70,	» 69, » » - 5,10.
HAVER	» 40, » » - 2.20,	» 45, » » - 2,60.

Puike Rogge, uit de gemeente *Haren* aangevoerd, is op wigt, van 72 Nederlandsche ponden het mud aan *f* 5,75, verkocht geworden.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de zetting van het brood op Donderdag den 23 dezer is geschied *f* 5,43⁹⁰.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood 20½ Cts.

Het Nederlandsch pond Boter *f* 0,44 à *f* 0,54.

De zetting van het tarwe-brood, blijft alhier geregeld naar de prijs-Courant der Beurs van Rotterdam, welke is als volgt:

TARWE Per Mudde.

Nieuwe Zeeuws. Overm. en Kadz. 1843 *f* 8,80 à *f* 8,20.
Rhijn en Kleefsche, 1843, middelsoort . . . - 8,75.
Kleefsche en Hooglandsche, 1843, . . . - 9.16.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Woensdag 22 Mei 4½ ure.

W. S. 2½ pCt. 60, [illegible] Dito 3 pCt. [illegible] pCt. 100¹⁄₁₆. Synd. 4½ pCt. 99. [illegible] Dito 3½ pCt. 86½. Handelm. 142½, 143, 142⅞. [illegible] 5 pCt. 100. Rijn Spoorw. 109½, 109. Aand. Holl. Spw. [illegible] Aad. 85 [illegible] 22½. Dito Coupon 25¼, 26¼. Dito [illegible] 84⅛. Port. [illegible] pCt. 46⅞. Oude Russen [illegible] 90¼. [illegible] 90⅝, ¼. Columb. ex. Ven. [illegible] 12½. [illegible]

Gedrukt bij D. A. A. DE ROOIJ.